

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Румяна Балинова Тодорова – преподавател по английски език в катедра „Английска филология”, Факултет по хуманитарни науки, ШУ „Епископ Константин Преславски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление 2.1. Филология
докторска програма Германски езици, Английски език и езикознание

Автор: Славка Христева Грънчарова

Тема: „Функционални характеристики на семантико-информационната структура на изречението при случаи на комплексна синтактична кондензация в съвременния английски език”

Научен ръководител: проф. д.п.н. Лиляна Грозданова – СУ „Кл. Охридски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-5302/7.11.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Функционални характеристики на семантико-информационната структура на изречението при случаи на комплексна синтактична кондензация в съвременния английски език” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Германски езици, Английски език и езикознание. Автор на дисертационния труд е СЛАВКА ХРИСТЕВА ГРЪНЧАРОВА – докторантка в задочна форма на обучение към катедра „АНГЛИЙСКА ФИЛОЛОГИЯ“ с научен ръководител проф. д.п.н. Лиляна Грозданова от СУ „Кл. Охридски”.

Представеният от Славка Христева Грънчарова комплект материали е в съответствие с Чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантката е завършила Английска филология, магистърска степен, в СУ „Кл. Охридски” през 1986 г., а от 1994 г. до настоящия момент преподава английски език към катедра „Английска филология” в ПУ „Паисий Хилендарски”, а синтаксис – от 2005 г.

3. Актуалност на тематиката

Разработеният в дисертационния труд проблем е много актуален както в научно, така и в научно-приложно отношение. Разглежданите въпроси са свързани с функционалните характеристики на семантико-информационната структура на изречението при случаи на комплексна синтактична кондензация в съвременния английски език. Темата на изследването е дисертабилна, тъй като позволява по-задълбочен анализ на тези процеси предимно, но не само, от синтактична и семантична гледна точка, зависещи както от експлицитни, така и от имплицитни фактори. Комплексната синтактична кондензация в английски език има отношение към специфичното структуриране на информацията, което се различава значително от синтактичната елипса и от структурирането ѝ в българския език, и представлява интересен лингвистичен феномен. Въпреки че изследването не е в съпоставителен план, то е достатъчно задълбочено, за да предизвика най-малкото размисли по отношение на това, какво се случва в подобни случаи в българския език. Българските лингвисти, работили в тази област са малко на брой, така че това изследване допринася към лингвистичните изследвания в България, а и в по-широк мащаб.

4. Познаване на проблема

По начина, по който е разработила докторската теза Славка Грънчарова, е видно, че тя не само познава проблемите, които си поставя за изследване, но че и подхожда към тях в

дълбочина и със завидни академични познания и професионализъм. Една от причините е, че докторантката води курс по синтаксис, а друга причина е, че има предишни публикации по темата.

5. Методика на изследването

Авторката използва традиционната синтактична теория по отношение на синтактичната кондензация и елипса, както и генеративната синтактична теория на Чомски. От гледна точка на практическия анализ на корпуса се прилага формалният анализ, комуникативно-функционалният анализ, разработен от Пражката школа и допълнен от Халидей, а също и предложеният през 2010 г. модел на М. Грънчаров, като изрично се посочва разграничението между следните два подхода, както и причините за използването им. Анализът се базира на изследването както на електронен, така и на ръчно подбран корпус, което позволява още по-задълбоченото разглеждане на поставените проблеми.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представената докторска дисертация е в неоправдано голям обем, като част от информацията определено можеше да послужи за последващо изследване, но пък сама по себе си тази работа е едно задълбочено проучване в заявената проблематика.

Без да се спирам на структурата на труда, ще спомена само някои от положителните моменти в нея:

1. Дефинирани са много прецизно понятията „синтактична кондензация“, „семантико-синтактична кондензация“ и „комплексна синтактична кондензация“, като изрично е посочено разграничаването им от елипсата.

2. Представени са типовете кондензация (кондензатори и кондензирани структури) и критериите за категоризирането им, както и класификация на видовете комплексна синтактична кондензация.

3. Много удачно са използвани два вида корпуси – ръчен и Британският национален корпус, което може да послужи и служи за съпоставки в находките в двата вида корпуси.

4. Прилага се интересен подход, предложен от Михаил Грънчаров, за два комуникативни центъра в изречението, който се доразработва и се стига до вариант на съществуване на три комуникативни центъра – рематичен фокус, рематична изтъкнатост и тематична изтъкнатост, всичко това подкрепено с много примери, надлежно анализирани.

5. Въз основа на задълбочения и разнопосочен анализ, естествено, съобразен с поставената проблематика, са открити изненадващи случаи на структуриране на информацията в изречението по отношение на кондензацията и факторите, свързани с ФИП, различни от стандартните, което прави работата още по-ценна за лингвистичните изследвания в тази насока не само в България.

6. Още веднъж искам да отбележа, че това е едно доста мащабно изследване, основаващо се както на примери от електронни корпуси, така и на ръчно подбрани от докторантката, което го прави достатъчно достоверно, надеждно и уникално по рода си.

7. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Славка Грънчарова има достатъчен брой публикации по темата на дисертацията (3), представени на международна, национална и университетска конференция. Освен това тя има и други публикации, както самостоятелни (7), така и в съавторство (2), но всички те са в областта на синтаксиса, което има пряко отношение към докторската теза по един или друг начин. Добро впечатление прави фактът, че има публикации, които са на български, което допринася за разпространението на изследвания в областта на англицистиката до по-голям кръг от изследователи.

8. Автореферат

Авторефератът е коригиран откъм технически грешки и обогатен с още примери след вътрешното обсъждане на труда в катедрата и съобразен с препоръките на някои колеги. Напълно отговаря на съдържанието на докторската теза, както и на изискванията за такъв тип текст според ЗРАСРБ. В него са представени основните резултати, постигнати след задълбочен анализ. Авторефератът е добре структуриран и издържан в стилово отношение,

като се има предвид фактът, че е достатъчно трудна задача да се превеждат термини на български език.

9. Критични бележки и препоръки

Това, което ми се струва, че липсва и не е очертано експлицитно в докторската теза, са предварително заявени хипотези, които след определено задълбочения анализ на богатия арсенал от случаи и примери, да бъдат потвърдени или отхвърлени, или както става ясно от резултатите – допълнени с изненадващи и неочаквани структури.

Приносните моменти приличат на места по-скоро на изводи, отколкото на предимствата на изследването пред други подобни изследвания. Добре би било да се посочи защо е първо по рода си. Една от причините, например, е, както авторката посочва, че „няма изчерпателна класификация на синтактична кондензация” до този момент.

10. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Научното изследване е изцяло заслуга на автора, с много коректно позоваване на други автори. Приносните моменти, свързани с резултатите, както и вижданията на авторката за бъдещи изследвания, са добре очертани в Автореферата. Според мен, обаче, в т. X не би трябвало да има примери. Препоръката ми е тази заявка за по-нататъшно бъдещо изследване да бъде изпълнени възможно най-скоро.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационните резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет на ПУ, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката **Славка Христова Грънчарова** притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Германски езици (Английски език и езикознание) като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на **Славка Христова Грънчарова** в област на висше образование: **2. Хуманитарни науки**, професионално направление **2.1. Филология**; докторска програма **Германски езици, Английски език и езикознание**.

11.12.2017 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Румяна Годорова)